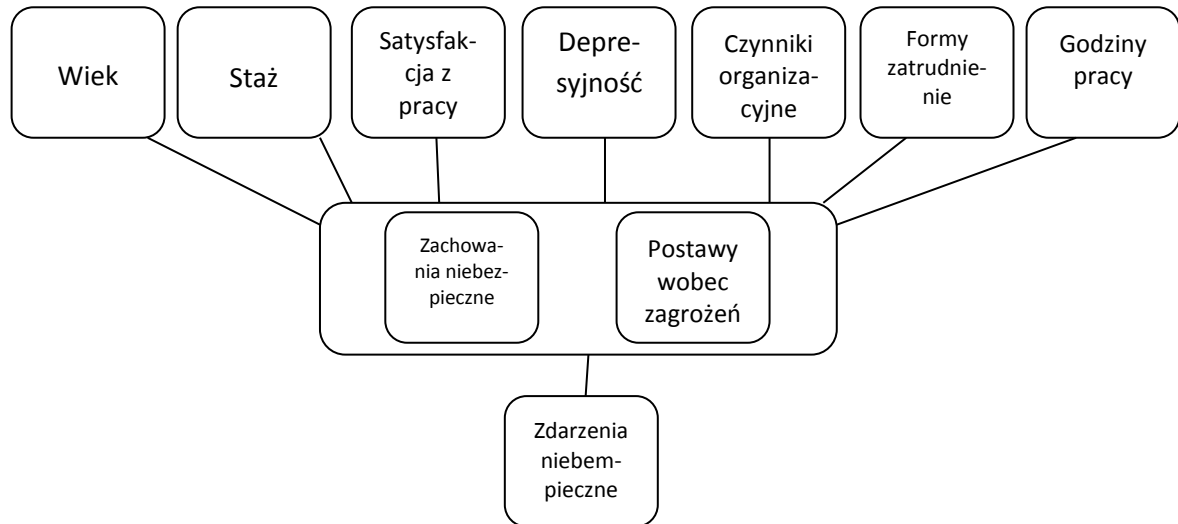

CZYNNIKI ORGANIZACYJNE W KSZTAŁTOWANIU BEZPIECZNYCH ZACHOWAŃ PRACOWNIKÓW

Streszczenie

Choć w literaturze nietrudno o przykłady publikacji poświęconych roli czynników organizacyjnych w kontekście zarządzania bezpieczeństwem pracy, to równie niełatwo jest znaleźć definicję czynników organizacyjnych. Niewiele jest też badań, które wiązałyby zbiory czynników organizacyjnych oraz zachowań pracowniczych w jeden system. Można natomiast w oparciu o dostępne publikacje stwierdzić, że pomiędzy następującymi czynnikami organizacyjnymi a zachowaniami i postawami pracowników mogą zachodzić zależności: zaangażowanie kierownictwa, współudział pracowników, szkolenia i motywacja, komunikacja w zakresie bhp oraz formy zatrudniania i godziny pracy. Przy czym pod pojęciem zachowań niebezpiecznych rozumienie się tu omijanie lub nieprzestrzeganie przepisów i zasad bezpieczeństwa, natomiast postawy wobec zagrożeń odnoszą się do specyficznych zachowań niebezpiecznych, jakim jest nieme przyzwolenie na czyjeś niebezpieczne zachowanie i przechodzenie obojętnie obok zauważonych zagrożeń.

Z badań literaturowych wynika, że również cechy indywidualne poza wiekiem i stażem mogą przekładać się na zachowania i postawy pracowników wobec zagrożeń. Do nich zaliczono motywację wewnętrzną, której miarą będzie w modelu satysfakcja z pracy oraz stan emocjonalny mierzony poziomem depresyjności (Studenski, 2007). Zachowania i postawy pracowników powinny przekładać się na zdarzenia niebezpieczne, w tym zdarzenia potencjalnie wypadkowe oraz wypadki przy pracy, również te lekkie, nieskutkujące absencją w pracy. Zależności te będące przedmiotem badań zostały zaprezentowane na poniższym schemacie (Rys. 1).

Rys 1. Wstępny model koncepcyjny zależności pomiędzy czynnikami organizacyjnymi a zachowaniami i postawami pracowników

Wystąpienie przygotowane z wykorzystaniem wyników zadania pn. „Rola czynników organizacyjnych w kształtowaniu zachowań i postaw pracowników w różnym wieku wobec zagrożeń dla bezpieczeństwa i zdrowia”, realizowanych w ramach III etapu programu wieloletniego pn. „Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy” (2014-2016), finansowanego w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego\ Narodowego Centrum Badań i Rozwoju. Koordynator programu: Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy.